

216/1998. (XII. 30.) Korm. Rendelet

a Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya között a háborúban elesett katonák és a polgári áldozatok emlékhelyeinek megőrzéséről és megörökítéséről, valamint sírjaik jogi helyzetéről szóló, 1996. november 16-án, Kijevben aláírt Megállapodás kihirdetéséről

(A Megállapodás hatálybalépéséről szóló diplomáciai jegyzékváltás 1998. szeptember 25-én megtörtént.)

1. § A Kormány a Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya között a háborúban elesett katonák és a polgári áldozatok emlékhelyeinek megőrzéséről és megörökítéséről, valamint sírjaik jogi helyzetéről szóló, 1996. november 16-án, Kijevben aláírt Megállapodást e rendelettel kihirdeti.
2. § A Megállapodás hivatalos magyar nyelvű szövege a következő:

„MEGÁLLAPODÁS

a Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya között a háborúban elesett katonák és a polgári áldozatok emlékhelyeinek megőrzéséről és megörökítéséről, valamint sírjaik jogi helyzetéről

A Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya (a továbbiakban: a Felek), a Magyar Köztársaság és Ukrajna között a jószomszédi viszony és az együttműködés alapjairól 1991. december 6-án aláírt Szerződés rendelkezéseiből kiindulva,

kifejezve mindkét nép akaratát és tekintettel a közös történelmi múltra, valamint annak figyelembevételével, hogy a katonáknak, a hadifoglyoknak és más személyeknek, akik Magyarország és Ukrajna területén a háborúk idején vagy azok következményeként, valamint erőszakos elhurcolások következtében elesetek vagy meghaltak, joguk van méltó sírhelyekre, amelyek kialakítását és gondozását - a háborúk áldozatainak védelméről szóló 1949. augusztus 12-i Genfi Konvenciók és az azokat kiegészítő Jegyzőkönyvek szerint - megfelelő módon kell biztosítani,

az alábbiakban állapodtak meg:

1. Cikk

A jelen Megállapodásban az alábbiakban feltüntetett fogalmak jelentése a következő:

a) „elesett ukrán katonák és a háborúk polgári áldozatai” (a továbbiakban: elesett katonák és a háborúk polgári áldozatai):

- olyan személyek, akik az SzSzKSz megalakulása előtt és fennállása idején Ukrajna területén éltek és az ukrán, orosz, illetve szovjet fegyveres erők állományába tartoztak, valamint a háborúban, hadifogságban vagy a háborúkat követő időszakban a háborúk vagy a fogság következtében a Magyar Köztársaság területén elesetek vagy meghaltak,

- olyan személyek, akik az SzSzKSz megalakulása előtt és fennállása idején Ukrajna területén éltek, és akiket a háborúk idején erőszakkal elhurcoltak, illetve akik mind a háborúk idején, mind azok következtében a Magyar Köztársaság területén meghaltak;

b) „elesett ukrán katonák és a háborúk polgári áldozatainak temetkezési helyei”:

az a) pontban meghatározott személyek Magyarország területén meglévő vagy fellelhető temetői, önálló temetőparcellái és sírjai;

c) „elesett magyar katonák és a háborúk polgári áldozatai” (a továbbiakban: elesett katonák és a háborúk polgári áldozatai):

- azok a magyar állampolgárok, akik a magyar fegyveres erők állományába tartoztak és a háborúban, hadifogságban vagy a háborúkat követő időszakokban a háborúk vagy a fogság következtében Ukrajna területén elesetek vagy meghaltak,

- azok a magyar állampolgárok, akiket a háborúk idején vagy következtében erőszakkal kényszermunkára Ukrajna területére hurcoltak, és akik ott ez idő tájt meghaltak;

d) „az elesett magyar katonák és a háborúk polgári áldozatainak temetkezési helyei”:

a c) pontban megjelölt személyek mai Ukrajna területén meglévő vagy fellelhető temetői, önálló temetőparcellái és sírjai;

e) „az elesett katonák és a háborúk polgári áldozatainak temetkezési helyeinek fenntartása és gondozása”:

a temetkezési helyek megőrzésének biztosítása, azok megfelelő állapotban való fenntartása és temetői növényzettel történő ellátása;

f) „elesett katonák és a háborúk polgári áldozatainak temetkezési helyeinek létesítése és felszerelése”:

a temetkezési helyek határainak kijelölése, megfelelő rendbehozataluk és síremlékek kialakítása;

g) „síremlékek”: az elesettek emlékének megőrkötését szolgáló sírfeliratok, sírkövek, emlékjelek és emléktáblák.

2. Cikk

1. Az elesett katonák és a háborúk polgári áldozatainak temetkezési helyeinek a Magyar Köztársaság és Ukrajna területén történő megjelölésével, bejegyzésével, létesítésével és felszerelésével, illetve ápolásával, valamint a földi maradványok exhumálásával és újratemetésével kapcsolatos kérdések rendezése során a Felek a jelen Megállapodást, valamint azon ország jogszabályait alkalmazzák, amely területén a temetkezési helyek megtalálhatók. Emellett a Felek tiszteletben tartják államaik nemzeti és vallási hagyományait a sírok, a síremlékek feliratozása, illetve létesítése és felszerelése tekintetében.

2. A Felek az általuk felhatalmazott szervek útján kölcsönösen tájékoztatják egymást az elesett katonák és a háborúk polgári áldozatainak temetkezési helyeinek meglétéről és újabbak feltárásáról, számáról, illetve nagyságáról mindkét ország területén, valamint az elesettek és elhunytak személyi adatairól, továbbá ezeket a személyeket érintő és a jelen Megállapodás megvalósításával összefüggő egyéb kérdésekről. Az említett információ alapján hivatalos jegyzékeket állítanak össze az elesett katonák és a háborúk polgári áldozatainak sírjainak és temetkezési helyeinek hollétéről, amelyeket diplomáciai úton adnak át.

3. A Felek mindkét ország területén biztosítják az elesett katonák és a háborúk polgári áldozatainak temetkezési helyeinek, többek között az emlékművek és más síremlékek védelmét és korlátlan időre szóló megőrzését.

4. A Felek a jelen Megállapodásból származó jogok és kötelezettségek érvényesítése során tiszteletben tartják más országok elesett katonáinak földi maradványait, sírjait és temetkezési helyeit, a nemzetközi jogi normáknak megfelelően.

5. A Felek mindegyike biztosítja a másik Fél állampolgárai számára - saját országa jogrendjének és az érvényes kétoldalú megállapodásoknak megfelelően - az elesett magyar és ukrán katonák és a háborúk polgári áldozatainak temetkezési helyei szabad meglátogatásának lehetőségét.

6. A Felek kölcsönösen elősegítik az elesettek emlékének megőrkötésén munkálkodó társaságok, alapítványok és más társadalmi szervezetek erőfeszítéseit és együttműködését.

3. Cikk

1. A Felek térítésmentesen egymás használatára bocsátják az elesett katonák és a háborúk polgári áldozatainak temetkezési helyei, síremlékei által elfoglalt földterületeket arra az időre, amíg azok ilyen célt szolgálnak.

2. Amennyiben a jelen cikk 1. pontjának megfelelően rendelkezésre bocsátott földterületet kivételes állami érdek miatt más célra kívánják hasznosítani, úgy az érdekelt Fél a jelen cikk 1. pontja feltételei mellett új földterületet biztosít, és vállalja az elesett katonák és a háborúk polgári áldozatainak földi maradványainak újratemetésével, a síremlékek áthelyezésével és új temetkezési helyek létesítésével és felszerelésével járó költségeket.

3. Az elesett katonák és a háborúk polgári áldozatainak új temetkezési helyét szolgáló földterületének kiválasztása és az újratemetés a Felek kölcsönös megegyezésével és az illetékes szervek döntése alapján történik.

4. Az elesett katonák és a háborúk polgári áldozatainak földi maradványainak a szülőhelyen történő újratemetése céljából történő exhumálás az érdekelt Fél kérésére, a hozzátartozók és a másik Fél egyetértésével történik.

5. A földi maradványok újratemetése céljából elvégzendő exhumáláson jogosultak jelen lenni azon Fél képviselői, amely elesett katonájának és a háborúk polgári áldozatainak földi maradványait exhumálják.

4. Cikk

Az elesett katonák és a háborúk polgári áldozatai új temetkezési helyeinek kialakítása a jövőben mindkét ország területén településen kívül, az elesettek emlékéhez méltó helyen, a Felek kölcsönös megegyezése alapján történik.

5. Cikk

1. Mindegyik Fél saját költségére biztosítja országa területén a másik Fél elesett katonái és a háborúk polgári áldozatai temetkezési helyei, valamint síremlékei fenntartását és gondozását.

2. Az elesett katonák és a háborúk polgári áldozatai exhumálásával, földi maradványainak áthelyezésével, valamint a katonák és a háborúk polgári áldozatai újonnan feltárt temetkezési helyeinek létesítésével és felszerelésével kapcsolatos költségeket az a Fél vállalja, amely kezdeményezésére ezen munkákat elvégzik.

6. Cikk

A jelen Megállapodásból adódó feladatok végrehajtására a Felek képviselőket, szakértőket küldhetnek egymás országába, továbbá együttműködhetnek a helyi szervezetekkel, helyi munkaerőt és helyi anyagokat vehetnek igénybe.

7. Cikk

1. A Felek bevihetik a másik Fél országa területére a jelen Megállapodásban megjelölt munkák elvégzéséhez szükséges eszközöket, szállítóeszközöket, anyagokat és tartozékokat.

2. Ezen cikk 1. pontjában megjelölt eszközök és anyagok vámkezelésére az alábbi szabályok vonatkoznak:

a) az ideiglenesen behozott eszközöket és szállítóeszközöket a behozatalnál/kivitelnél vámelőjegyzésbe veszik azzal a kitételrel, hogy a fent nevezett eszközöket és szállítóeszközöket a jelen Megállapodásban megjelölt munkák elvégzése után az országból ismét kiviszik. Ezek az eszközök mentesek a vámbiztosíték nyújtásának kötelezettsége alól;

b) a temetők és temetkezési helyek létesítéséhez és felszereléséhez, díszítéséhez és gondozásához szükséges anyagok és tartozékok mentesülnek a behozatali vám alól, amennyiben a vámhatóság számára a behozatali vámnnyilatkozat mellett csatolják

- a behozott cikkek pontos listáját,

- az erre felhatalmazott személy által aláírt kötelezvényt, hogy a megjelölt cikkeket csak a Megállapodásban meghatározott célokra használják.

8. Cikk

Mindkét Fél a jelen Megállapodásban foglaltak végrehajtásával megbízott felelős szervet jelöl ki.

9. Cikk

A Felek kölcsönös megegyezés alapján a jelen Megállapodást módosíthatják és kiegészíthetik.

10. Cikk

1. A jelen Megállapodás meghatározatlan időre szól, és harminc (30) nappal azután lép hatályba, hogy a Felek jegyzékváltás útján kölcsönösen értesítik egymást, hogy teljesítették a jelen Megállapodás hatálybalépéséhez szükséges belső jogrendi eljárásokat.

2. A Felek bármelyike megszüntetheti a jelen Megállapodás hatályát, amennyiben a Megállapodás felmondására irányuló szándékáról írásban értesíti a másik Felet. Ebben az esetben a Megállapodás az értesítésnek a másik Fél által történő kézhezvétele napjától számított hat (6) hónap elteltével hatályát veszti.

Készült Kijev városában, 1996. november 16-án, két példányban, magyar és ukrán nyelven, mindkét nyelvű szöveg egyaránt hiteles.”

3. § E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1998. október 25-től kell alkalmazni. Végrehajtásáról a honvédelmi miniszter gondoskodik.¹

---

1 Helyesbítette: Magyar Közlöny 1999/3.